

ÚVOD

Letošní devatenácté vydání v řadě publikací OBCE KRÁLOVÉHRADECKA jsme pro čtenáře a uživatele regionálních dat o obcích připravili popatnácté i v česko-anglické verzi. Navazuje na Statistickou ročenku Královéhradeckého kraje 2021 a doplňuje ji o údaje podle obcí kraje a nižších územních celků. V publikaci naleznete data za rok 2020 přepočtená na územní strukturu k 1. 1. 2022. Metodicky ani obsahově se neliší od předchozích ročníků. Obce jsou v tabulkách řazeny abecedně v rámci celého kraje.

K územním změnám u obcí v Královéhradeckém kraji v roce 2021 nedošlo a k 1. 1. 2022 nevznikla ani nezanikla žádná obec ani její část. K 1. 1. 2021 bylo v Královéhradeckém kraji všech 448 obcí (z toho 48 měst) součástí 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, které byly zřízeny k 1. 1. 2003.

Seznam **obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem** byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí. Příslušnost obcí do správních obvodů byla k 1. 1. 2005 upravena novou vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška z roku 2002, a tím došlo ke změnám ve vymezení správních obvodů i pro Královéhradecký kraj. Obce **Čermná, Očelice a Staré Smrkovice** byly administrativně přesunuty do jiných správních obvodů obcí s rozšířenou působností a tím i nových pověřených obecních úřadů v rámci kraje.

S účinností od 1. ledna 2007 nabyla platnosti vyhláška č. 513/2006 Sb. ze dne 3. listopadu 2006, kterou se mění vyhláška 564/2002 Sb., o stanovení **území okresů** České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů. Smyslem nové vyhlášky je sladění území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností. Jedná se o případy, kdy správní obvody ORP byly vytvořeny přes hranice okresů. V našem kraji tak byly obce **Jílovice, Ledce a Vysoký Újezd** zařazeny z okresu Rychnov nad Kněžnou **do okresu Hradec Králové**.

V roce 2021 nevzniklo na území Královéhradeckého kraje žádné nové město ani nový městys. V zákoně č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, se objevuje staronový titul **městys**. Obce, které byly oprávněny užívat označení městys přede dnem 17. května 1954 (tj. před účinností zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech), mohou předsedu Poslanecké sněmovny požádat o navrácení titulu městys. Novela zákona o obcích zároveň umožňuje navrátit statut města **historickým městům**, tj. obcím, které byly přede dnem 17. května 1954 městy. Přehled měst a městysů od roku 2006 najdete v závěrečné části publikace. **K 1. 1. 2020 měl Královéhradecký kraj celkem 12 městysů - Černý Důl, Pecka, Mlázovice, Podhradí, Machov, Nový Hrádek, Velké Poříčí, Doudleby nad Orlicí, Častolovice, Mladé Buky, Velký Vřešťov a Žernov.**

Ke konci roku 2020 měl Královéhradecký kraj celkem 550 803 obyvatel, což je 5,1 % celkového počtu obyvatel České republiky. Podle územní struktury k 1. 1. 2022 je nejlidnatějším okresem Hradec Králové se 164 tisíci obyvateli. Naopak populačně nejmenší se 79 tisíci obyvateli je okres Rychnov nad Kněžnou a Jičín s 80 tisíci obyvateli. Hustotou 116 obyvatel na km² kraj nedosahuje celorepublikového průměru 136 osob. Rozdílná je také v okresech, kde se pohybuje od 184 obyvatel na km² v okrese Hradec Králové po 81 obyvatel na km² v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Předkládané tabulky jsou strukturovány do dvou základních částí. **První část obsahuje údaje za jednotlivé obce** Královéhradeckého kraje a **druhá část data v územním srovnání za území okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a podle velikostních skupin obcí**. Tabulky obsahují základní charakteristiky území, údaje o výměře, počtu, vývoji a věkovém složení obyvatel, základní demografické údaje, nezaměstnanost, počty ekonomických subjektů, výstavbu bytů i přehled volební účasti v různých typech voleb. Vybrané údaje za města jsou v tabulce 2-9. a za správní obvody pověřených obecních úřadů v tabulce 2-10. Tabulka 2-11. zobrazuje rozdělení území kraje do okresů a správních obvodů.

Příloha zahrnuje přehled městysů, tabulku za obce, které ještě mohou žádat o statut města a městyse, a informace o regionálních publikacích připravovaných podle Katalogu produktů 2022 a dalších výstupech vydávaných na krajském pracovišti.

Uvítáme další náměty, doporučení i požadavky na doplnění tohoto produktu o obcích, které adresujte na naše oddělení informačních služeb Hradec Králové infoservishk@czso.cz.